

**SCHOONHOVENS
COLLEGE**

TAAL- en REKENbeleid

Inleiding.....	2
1 TAALBELEID.....	3
1.1 Visie op taal.....	3
1.2 Doelstellingen.....	4
1.3 Aanpak.....	5
1.4. Monitoring, verantwoording en borging.....	11
2 REKENBELEID.....	12
2.1 Visie op rekenen.....	12
2.2 Doelstellingen.....	13
2.3 Aanpak.....	14
2.4 Monitoring, verantwoording en borging.....	16

Inleiding

De noodzaak van een goede taalvaardigheid

Ons onderwijs wordt steeds taliger. Een goede taalbeheersing is niet alleen belangrijk bij het vak Nederlands en de moderne vreemde talen. Ook voor het begrijpen van teksten bij vakken als geschiedenis en aardrijkskunde én het begrijpen van de sommen bij wiskunde en natuurkunde moeten leerlingen taalvaardig zijn. Daarnaast vragen wij leerlingen bij bijna alle vakken om te presenteren, reflecteren en samen te werken/communiceren met anderen. Allemaal zaken waarbij taal cruciaal is.

Een goede taalvaardigheid is voor leerlingen dan ook nodig om goede leerresultaten te kunnen behalen. Bovendien stelt het leerlingen in staat om goed te functioneren in de maatschappij: er wordt van burgers verwacht dat zij communicatief vaardig zijn. Taal geeft daarbij het denken vorm.

Een goede taalbeheersing is echter niet voor iedere leerling vanzelfsprekend. Leerlingen hebben verschillende achtergronden en krijgen thuis niet in gelijke mate een “talig” aanbod. Ook zijn er verschillen in aanleg en talent, waarbij de ene leerling gemakkelijker taal oppikt dan de andere, en verschillen in interesse: sommige leerlingen lezen graag, andere lezen praktisch nooit. In zijn algemeenheid neemt de ontleding toe, met name als het gaat om langere teksten, waarvoor een bepaalde spanningsboog vereist is.

Voldoende redenen om een schoolbreed taalbeleid te formuleren dat handvatten biedt aan de docent om taalontwikkeling bewust in te zetten bij zijn/haar vak.

De noodzaak van een goede rekenvaardigheid

Naast taalvaardigheid is rekenvaardigheid een basisvaardigheid die bij veel vakken een succesfactor is. Niet goed kunnen rekenen vormt vooral een belemmering bij de vakken (bedrijfs)economie, biologie, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, nask, BWI, PIE, techniek en aardrijkskunde. Daarnaast zijn rekenvaardigheden voor de meeste leerlingen onmisbaar voor een succesvolle doorstroom naar een vervolgopleiding en voor het functioneren in de maatschappij.

De rekenvaardigheden van leerlingen in Nederland nemen echter af. In dit beleidsplan formuleren wij een rekenbeleid dat erop gericht is om rekenachterstanden bij onze leerlingen aan te pakken, waardoor leerlingen minimaal het referentieniveau bereiken dat bij hun opleiding hoort.

Mevr. drs. S. Niemeijer - ten Vaarwerk
Rector-bestuurder Schoonhovens College
6 februari 2023

1 TAALBELEID

1.1 Visie op taal

Taal is de motor van ons onderwijs. Veel leerlingen hebben echter moeite met het lezen van lange stukken tekst, het woordgebruik in lessen, methodes en toetsen, de juiste interpretatie van de vraagstelling bij toetsen/examens, het formuleren van een goed antwoord bij een open vraag. Onvoldoende resultaten komen niet altijd voort uit een gebrek aan vakkennis, maar vaak ook uit een gebrek aan taalvaardigheid van de leerling.

Daarom zetten wij in op een schoolbreed taalbeleid, met de volgende pijlers:

Voor alle leerlingen

Ons taalbeleid richt zich niet alleen op de zwakke leerlingen, maar op de taalontwikkeling van *alle* leerlingen. Wij willen elke leerling in staat stellen het beste uit zichzelf te halen.

Vakdocent cruciaal

De vakdocent heeft hierin een cruciale rol. Leerlingen ontwikkelen een groot deel van hun taalvaardigheid wanneer zij vakkennis opdoen in de vaklessen. Dit geldt zowel voor de theorievakken als de praktische vakken. En het geldt ook wanneer zij stage lopen bij een bedrijf of instelling, of deelnemen aan andere buitenschoolse activiteiten.

Doorlopende lijn

Om het taalbeleid te doen slagen/om een stijgende lijn in de taalvaardigheid van leerlingen te bewerkstelligen, is het van belang om een doorlopende taalleerlijn te realiseren. Dat begint met bewustwording van docenten en mondt uit in samenwerking en afstemming binnen en tussen secties.

Referentieniveaus en leesvaardigheid

Wij baseren ons taalbeleid op de referentieniveaus die door de overheid zijn vastgesteld. Daarbij leggen wij de nadruk op de leesvaardigheid van onze leerlingen. Wij doen ons best om een leesvriendelijke omgeving voor onze leerlingen te creëren.

1.2 Doelstellingen

Om het taalbeleid te doen slagen is het van belang dat zowel leerlingen als docenten, schoolleiding en ouders zich betrokken voelen.

Wij formuleren dan ook onze doelen op verschillende niveaus:

- ❖ *Leerlingen* hebben de taalbeheersing die ze nodig hebben om succesvol te zijn in hun (school)vakken/schoolloopbaan en in de maatschappij.
 - wij brengen onze leerlingen minimaal op het vereiste taalniveau dat bij hun opleiding hoort
 - wij ondernemen gerichte actie om achterstanden weg te werken
 - wij vergroten de taalvaardigheid van leerlingen bij *alle vakken*
 - wij vergroten de taalvaardigheid van *alle* leerlingen
 - wij brengen leerlingen plezier in lezen bij
- ❖ *(Vak)docenten* hebben de intentie en het vermogen hun leerlingen zowel de vakdoelen als de daarvoor benodigde taalvaardigheid te helpen ontwikkelen.
 - alle docenten zien taalverwerving als hun verantwoordelijkheid
- ❖ *De schoolleiding* stimuleert bij de (vak)docenten de aandacht voor taalvaardigheid in de (vak)lessen.
 - het stimuleren van taalvaardigheid is een onderdeel van de teamvergaderingen
 - de schoolleiding let op taalgerichte activiteiten tijdens lesbezoeken
- ❖ *Ouders* kennen het belang van taalvaardigheid als succesfactor voor de schoolloopbaan van hun kind.
 - wij spreken hierover met ouders in de loopbaan-/ambitiegesprekken

Taalverwerving vindt niet alleen in de klas plaats. Op school richten wij ons op expliciete taalverwerving in de lessen. Daarnaast vergroten leerlingen in belangrijke mate hun taalvaardigheid impliciet: wanneer zij communiceren met anderen, filmpjes bekijken, stage lopen, nieuwsberichten lezen. Wij hechten daarom groot belang aan buitenschools leren én aan de driehoek leerling-school-ouders, die wij cruciaal vinden in onze leerlingbegeleiding.

1.3 Aanpak

Taal in de les

Taalverwerving is een onderdeel van alle lessen. De leerlingen komen in aanraking met voor hen onbekende taaluitingen tijdens de presentatie van de docent (of gastspreker), in het nieuwe hoofdstuk dat zij lezen, bij het bekijken van filmpjes die dienen als instructie, inhoudelijke toelichting etc. Op deze manier vergroten zij hun woordenschat, leren zij nieuwe uitdrukkingen kennen en maken zij zich nieuw taalgebruik eigen.

Dit gebeurt als het ware vanzelf. Met ons gezamenlijk taalbeleid gaan wij een stapje verder. Docenten zijn zich bewust van het feit dat hun taalgebruik bijdraagt aan de taalontwikkeling en daarmee de resultaten van de leerlingen. Zij weten wat de speerpunten zijn van het taalbeleid en nemen het taalelement mee in de voorbereiding van hun les.

Iedere docent is zich bewust van de volgende speerpunten:

Woordenschat vergroten

Het vergroten van de woordenschat van leerlingen is vanzelfsprekend een belangrijk onderdeel van taalverwerving. Als een leerling een te groot aantal woorden in een tekst niet kent, zal het lezen van de tekst erg moeizaam gaan en de leerling eerder geneigd zijn om te stoppen met lezen (dit geldt ook voor luisteren).

Daarnaast is het, om de woordenschat te vergroten, nodig om steeds nieuw taalaanbod (onbekende woorden) te horen/lezen te krijgen. Het aangeboden moet als het ware steeds een stapje verder/hoger zijn dan het niveau van de leerling op dat moment.

Dit is een balanceeract: een te laag niveau brengt de leerling niet vooruit, een te hoog niveau (te veel onbekend vocabulaire zonder uitleg) doet de leerling afhaken. Bovendien is het niveau van individuele leerlingen verschillend.

Wij vragen van onze docenten dan ook om:

- een basisvocabulaire vast te stellen, dat iedere leerling moet beheersen (vaktaal en niet-vaktaal die betrekking heeft op het onderwerp)
- naast vaktaalwoorden ook aandacht te besteden aan schooltaalwoorden: woorden die erg nuttig zijn om te leren, omdat ze verschillende betekenissen hebben in verschillende contexten (zoal “functie”, “ofschoon”, “geringe”, “factor”). Het zijn met name deze woorden waar leerlingen problemen mee hebben en waardoor zij de tekst of vraag niet begrijpen.
- een verdiepend vocabulaire-aanbod aan te bieden (dit kan in de vorm van een filmpje dat dieper op de stof ingaat, een journaal-item dat aansluit op het onderwerp, een oefening die vraagt om meer verbanden te leggen etc.)

Leesvaardigheid vergroten

Wij leggen de nadruk op het vergroten van de leesvaardigheid van onze leerlingen (met name het lezen van lange teksten/grote stukken tekst), omdat dat wezenlijk bijdraagt aan hun resultaten.

Al onze docenten besteden in de les, in relatie tot de opdrachten van hun vak, aandacht aan leesstrategieën:

- hoe pak je een lange tekst aan
- wat is globaal/intensief/kritisch lezen
- hoe haal je de hoofdzaken uit een tekst
- hoe kan samenvatten bijdragen aan jouw begrip van de tekst

Bij het vak Nederlands is ervoor gekozen om schrijven en lezen met elkaar te vermengen in de opdrachten. Leerlingen schrijven een tekst, lezen die van een ander en geven feedback op het schrijfproduct van de ander. Daardoor lezen ze tussentijds veel van elkaar en wordt het kritisch lezen bevorderd.

Alle taaldocenten richten hun leerstof bovendien in volgens het Referentiekader Taal.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat leerlingen met plezier lezen en het niet alleen maar zien als een verplicht onderdeel van de schooltaak. Om het leesplezier te bevorderen, starten de lessen Nederlands op de locatie AP in de onder- en middenbouw met 10 minuten “vrij lezen”. Leerlingen hebben altijd een leesboek bij zich. Ook op de locatie VW wordt aandacht besteed aan vrij lezen waar dat mogelijk is.

Wij hebben een ruime, lichte mediatheek, met grote tafels en prettige zitjes, waar leerlingen in alle rust kunnen werken en lezen. Onze boekencatalogus bevat meer dan 5000 titels in zowel Nederlands, Frans, Engels als Duits. Daarbij hebben wij diverse naslagwerken voor economie, geschiedenis, aardrijkskunde, filosofie en levensbeschouwing.

Op de Aura Library App en/of via de Aura Online catalogus krijgen leerlingen leestips via Het Boek van de maand, Prijswinnende boeken, reviews, De Top 10 meest gelezen boeken, Lezen voor de Lijst et cetera. Tijdens de les gaan talendocenten met leerlingen naar de mediatheek, waar leerlingen leesboeken uitzoeken. De docent geeft hierbij adviezen en tips. De mediatheek is toegankelijk voor leerlingen van beide locaties.

Formuleren

Wij besteden naast passief taalgebruik ook aandacht aan actief taalgebruik. Voor de prestaties van een leerling is, bij de meeste vakken, vooral het formuleren van een correct antwoord op een open vraag belangrijk. Er wordt door alle docenten gelet op de formulering van de antwoorden.

Kennis van de wereld

Iemand die een tekst leest of verhaal hoort over een onderwerp dat hij niet kent, zal meer moeite hebben het verhaal te volgen dan iemand die al wat van het onderwerp weet. Hoe breder de belangstelling, hoe groter ook de woordenschat. Kennis van de wereld/van de achtergronden van gebeurtenissen en ontwikkelingen in de wereld is een succesfactor bij schoolprestaties. Iedere docent ziet dit als een speerpunt van zijn lessen. We streven er zo veel mogelijk naar om de leerstof in een context te plaatsen en te verbinden met de actualiteit. Zo vergroten wij het venster op de wereld en maken wij van onze leerlingen wereldburgers.

Bij het vak Nederlands werken wij in de onderbouw met Nieuwsbegrip, waarmee (op een adaptieve manier) het leesniveau getraind wordt. Tegelijkertijd geven de artikelen stof tot discussie over het nieuws van de week.

Taal als instrument

Taal is niet alleen een doel, maar ook een middel.

Instructie

Docenten gebruiken taal wanneer zij instructie geven. Wij verwachten van docenten dat zij helder en duidelijk formuleren. Helder formuleren betekent niet: versimpelen. Wij willen leerlingen juist onderdompelen in een rijke taalomgeving. Helder formuleren betekent in die context: moeilijke woorden of begrippen (samen met de leerlingen) verklaren en zo het gezamenlijke taalkader vergroten.

Samenhang tussen taaltaken

We geven leerlingen bij meerdere vakken meerdere soorten taaltaken. Zij moeten presenteren, verslagen maken, spreekopdrachten doen, werkstukken maken etcetera. Voor de leerlingen is het fijn als in die opdrachten een duidelijke lijn zit. Wat wordt er van hen verwacht/welke normen worden er gesteld op het gebied van de inhoud, maar ook op het gebied van taal(verzorging)? Wij maken daar gezamenlijke afspraken over, die verwerkt worden in een format.

Toetsbeleid

In schooljaar 23/24 is de schoolbrede werkgroep toetsbeleid gestart. Deze werkgroep werkt toe naar een gezamenlijk kader op het gebied van toetsing. Een onderdeel van dit traject is het formuleren van duidelijke, eenduidige, toetsvragen/opdrachten.

Metingen en vervolgacties

Op de locatie Albert Plesmanstraat verzamelen wij informatie via de Cito-volgtoets VO over de kennis en vaardigheden op het gebied van de Nederlandse taal(en Engels en rekenen). In leerjaar 1 nemen wij aan het begin van het schooljaar de 0-toets af en in het voorjaar toets 1. Vervolgens maken de leerlingen in leerjaar 2 en 3 respectievelijk toets 2 en 3. Op de locatie Vlisteweg gebruiken wij voor dit doel de toetsen van DIA-taal.

De resultaten op de cito-volgtoets/DIA-taaltoets worden geëvalueerd. De afdelingsleider analyseert met de mentoren de uitslag van de toets. Bij de 0-meting wordt gekeken in hoeverre de plaatsingswijzer in groep 8 en het advies van de basisschool overeenkomen met de uitslag van deze 0-meting. Ook de actuele rapportresultaten worden betrokken bij de analyse.

Leerlingen die op een onderdeel slecht scoren en een laag cijfer staan op het rapport gaan verplicht naar keuzewerktijd voor Nederlands (locatie AP) of krijgen extra oefenmateriaal (locatie VW). Met de vaksecties is overleg over het aanleren van de woordenschat en het niveau van de leesboeken die leerlingen kiezen.

Bij de meting in het voorjaar overlegt (in alle leerjaren) de coördinator leerlingbegeleiding met de mentor over de resultaten. De mentor neemt contact op met de vakdocent als er actie nodig is op individueel of klasniveau. De docent/sectie heeft ook zelf inzage in het

volgsysteem en gebruikt de metingen om de resultaten van zijn klassen te analyseren en zijn onderwijs vorm te geven.

In de bovenbouw gebeurt iets soortgelijks met de Wolf-analyses na de eindexamens. De secties bespreken deze analyse en passen, indien nodig, hun programma/aanpak in de bovenbouwklassen aan.

Begeleiding

Begeleiding algemeen

Begeleiding van taalzwakke leerlingen vindt plaats tijdens de vaklessen, tijdens de steunlessen Nederlands en Engels (locatie VW) en tijdens de keuzewerktijd-uren (locatie AP). De mentor kan een bemiddelende rol spelen om een leerling te adviseren naar deze steunlessen te gaan, maar een leerling kan zichzelf ook aanmelden.

Extra begeleiding op de Vlisterveg

Op de locatie Vlisterveg hebben wij een subsidie Verbetering basisvaardigheden aangevraagd en gekregen voor de leerlingen. Met deze gelden bieden wij (onder andere) extra ondersteuningslessen aan:

- Extra lessen NT2 voor leerlingen met achterstanden op het gebied van taalvaardigheid en leerlingen die thuis geen Nederlands spreken.
- RT-lessen voor taalzwakke leerlingen die, individueel of in kleine groepjes, extra getraind worden op het gebied van Nederlands.
- MRT-lessen voor het verbeteren van zowel de grove als de fijne motoriek, zodat dit de schrijfmotoriek bevordert.
- Extra lessen Nederlands voor LWOO-leerlingen, om achterstanden op het gebied van de Nederlandse taal te verminderen.

Begeleiding dyslexie

Het Schoonhovens College wil ervoor zorgen dat ook dyslectische leerlingen hun talenten ten volle kunnen ontplooiën.

Dyslexie is een leerstoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of schrijven op woordniveau. Een leerstoornis wordt binnen de orthodidactiek opgevat als een leergebrek, dat niet het gevolg is van een te lage intelligentie.

Ernstige vormen van dyslexie worden vrijwel altijd al op de basisschool erkend. Toch zijn er in het voortgezet onderwijs leerlingen bij wie dyslexie zich pas manifesteert als ze veel talen krijgen en teksten moeten verwerken. Zij bereiken dan pas de grenzen van hun compensatiemogelijkheden. Dyslexie heeft niet alleen consequenties voor de talen, maar voor alle vakken die een beroep doen op functioneel lezen en schrijven.

Dyslectische leerlingen

Dyslectische leerlingen in het voortgezet onderwijs hebben problemen met:

Technisch/inhoudelijk:

- lezen en/of spellen op woordniveau in het Nederlands en in de moderne vreemde talen;

- het snel en accuraat lezen (decoderen) van teksten bij alle vakken;
- het snel en accuraat spellen (coderen) bij functioneel schrijven bij alle vakken;
- automatiseren (b.v. van regels en/of woordjes) bij alle vakken;

Organisatorisch:

- organiseren en indelen van tijd (huiswerk maken b.v.);het lezen van kleine of schuingedrukte letters.
- concentratie

Niet al deze problemen doen zich (in gelijke mate) bij een individuele leerling voor. Er is bij dyslexie altijd sprake van een individu-gebonden profiel. Daarbij kan het voorkomen dat dyslexie samengaat met andere leer-, gedrags- en ontwikkelingsstoornissen.

Wat doet de school?

In het begin van het schooljaar (als het mogelijk is al voor het begin van het schooljaar wanneer de aanmeldingen binnen zijn), heeft de dyslexiecoach een gesprek met de nieuwe leerlingen met een dyslexieverklaring. Zij krijgen een dyslexiekaart met daarop de faciliteiten vermeld die voor de betreffende leerling van toepassing zijn. De dyslectische brugklasleerling kan (kortdurende) begeleiding krijgen. Deze begeleiding is individueel of in kleine groepen en heeft als doel de leerling zo snel mogelijk zelfstandig te laten opereren. De leerling krijgt efficiënte leerstrategieën aangereikt en waar nodig herhaling van de spellingregels. Tijdens de begeleiding staan het vergroten van zelfvertrouwen en zelfredzaamheid centraal.

Dyslectische leerlingen mogen gebruik maken van voorleessoftware en de remedial teacher kan indien nodig hierin begeleiden.

Voorlichtingsbijeenkomst voor ouders en dyslectische leerlingen

Voor de ouders/verzorgers van dyslectici in de brugklas wordt aan het begin van het schooljaar een voorlichtingsbijeenkomst gehouden. Er wordt uitgelegd wat de school wel kan doen voor dyslectische leerlingen en wat niet. De deelnemers maken kennis met het gebruik van voorleessoftware die gedrukte tekst omzet in gesproken tekst. Dit is voor veel dyslectische leerlingen een extra hulp. De rol van de ouders bij het gebruik van voorleessoftware is essentieel. Dyslectici moeten thuis oefenen met het gebruik. Tijdens de eindexamen kunnen examenteksten ook gesproken geleverd worden. Het is dan zaak dat de leerling met het programma kan werken.

Het signaleringsonderzoek in de brugklas

In de brugklas wordt een signaleringsonderzoek gedaan indien er signalen zijn dat een leerling mogelijk dyslectisch is. Deze signalen worden meestal door de collega's Nederlands en moderne vreemde talen geconstateerd en gedeeld met de mentor.

De mentor neemt contact op met de dyslexiecoach en deze zal het signaleringsdictee afnemen. Daarnaast zal de dyslexiecoach een vragenlijst uitzetten naar alle docenten. Op basis van deze gegevens wordt bekeken of er verder onderzoek nodig is.

Faciliteiten voor dyslectici

Zie hiervoor het protocol.

Aanbod

Rijke taalleeromgeving

Wij bevorderen een rijke taalleeromgeving voor onze leerlingen.

Op de locatie Vlisteweg (vmbo) verrijken leerlingen hun taal buiten de les vooral via hun stages en het buitenschools leren. In deze niet-schoolse omgeving komen zij in contact met volwassenen in specifieke beroepssectoren, waar het taalgebruik (vakjargon) vaak anders is dan zij gewend zijn en waarvan van hen als leerling tegelijkertijd een bepaald taalgebruik verwacht wordt. Dit is voor hen een erg leerzame ervaring op weg naar de beroepspraktijk. Op de locatie Albert Plesmanstraat geldt hetzelfde voor de maatschappelijke stage, het sollicitatieproject (waar leerlingen solliciteren bij “echte bedrijven”) en de beroepsstage op de mavo.

Meertalig aanbod

Meertaligheid bevordert het algehele taalniveau. Wie zich bewust wordt van verbanden (en ook verschillen) tussen talen, vergroot zijn taalbesef en -vaardigheid.

Al onze leerlingen komen tijdens hun schoolloopbaan met veel verschillende talen in aanraking. We hebben een uitgebreid internationaliseringsprogramma waarbij leerlingen vanaf de derde klas kunnen deelnemen aan excursies en internationale uitwisselingen naar bijvoorbeeld Berlijn, Lille, Parijs, Tsjechië, Mallorca en Italië. Tijdens de uitwisselingen is de voertaal Engels, bij de excursies naar Duitse of Franse steden worden leerlingen gestimuleerd zich te uiten in het Duits of Frans.

Moderne Vreemde talen

Binnen de lessen Moderne Vreemde Talen is Doeltaal-Voertaal het streven. In de secties Engels, Frans en Duits hebben wij bovendien meerdere docenten die ‘native speaker’ in die taal zijn. Leerlingen worden op die manier ondergedompeld in de vreemde taal.

In leerjaar 2 organiseren de docenten Duits en Frans een Taaldorp, waarin leerlingen hun taalvaardigheden kunnen laten zien in authentieke situaties.

Op de locatie Vlisteweg geven wij extra pre-teaching en bijlessen Engels om alle leerlingen op het gebied van Engels het gewenste uitstroomniveau te laten behalen.

Op de locatie Albert Plesmanstraat (mavo/havo/vwo) hebben wij daarnaast een groot meertalig aanbod, onder andere in de vorm van de keuzemogelijkheid voor de taallijnen Cambridge, Delf en Goethe in de bovenbouw van havo en vwo.

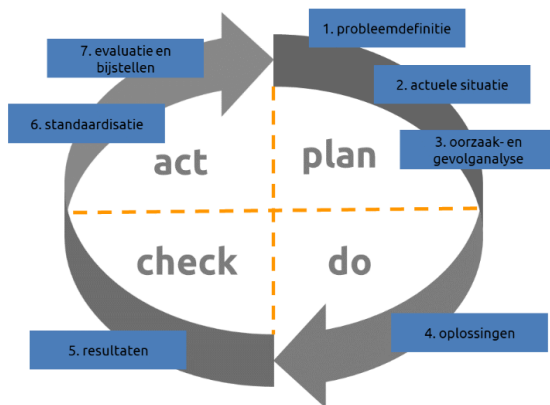
Tweetalig vwo

Ten slotte hebben wij een florerende afdeling tweetalig vwo. Hier is impliciete taalverwerving tot een near-native niveau de motor van de afdeling. Na 3 jaar tweetalig vwo behalen onze leerlingen allemaal niveau B2 van het Europees Referentiekader en het merendeel behaalt zelfs niveau C1. Na de junior-tto opleiding kunnen de leerlingen doorstromen naar het senior tto, waar zij IB Language A (Language and Literature) en vanaf 2024 het Cambridge International programma volgen en daarnaast alle vakken zonder centraal eindexamen in het Engels aangeboden krijgen: Social Studies, Art and Culture, Academic Skills, Global Perspectives. Daarnaast doen de leerlingen hun Student Research Project (PWS) en hun International Internship in het Engels. Zie verder het [beleidsplan TTO 2022-2027](#).

1.4. Monitoring, verantwoording en borging

Wij werken met P-D-C-A cycli in het borgen van ons onderwijs.

PDCA-cyclus

Met de aanpak van Taalbeleid zoals hierboven beschreven, wordt verwacht dat het niveau van taal de komende jaren verder versterkt zal worden. Om dit taalbeleid succesvol te laten zijn, streven wij ernaar dat alle docenten de aanpak onderschrijven en zichtbaar maken in de onderwijspraktijk. De resultaten op het gebied van taalvaardigheid worden jaarlijks door de schoolleiding besproken met de relevante secties en waar nodig wordt een plan van aanpak geformuleerd.

2 REKENBELEID

2.1 Visie op rekenen

Zoals gezegd is rekenvaardigheid een basisvaardigheid die bij veel vakken een succesfactor is. Niet goed kunnen rekenen vormt een belemmering bij vakken als (bedrijfs)economie, biologie, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, nask, PIE, BWI, techniek en aardrijkskunde. Ook moeten leerlingen vaak over voldoende rekenvaardigheden beschikken bij hun vervolgopleiding. Een voldoende mate van gecijferdheid is bovendien een belangrijke voorwaarde voor deelname aan de maatschappij. Mensen die niet goed kunnen rekenen zijn maatschappelijk kwetsbaarder, blijkt uit onderzoek.

Omdat rekenen zich niet beperkt tot één vak, hebben wij een schoolbreed rekenbeleid, met de volgende pijlers:

Met zelfvertrouwen naar een hoog niveau

Ons rekenbeleid is er niet alleen op gericht om elke leerling minimaal op het referentieniveau te krijgen dat past bij de opleiding die de leerling volgt (vmbo 2F, havo/vwo 3F), maar om daarnaast zo veel mogelijk leerlingen het streefniveau te laten behalen. Daarvoor is het nodig dat zij zelfvertrouwen hebben op het gebied van hun eigen rekenvaardigheid.

Vakdocent cruciaal

De vakdocenten van de relevante vakken hebben hierin een cruciale rol. Leerlingen ontwikkelen een groot deel van hun rekenvaardigheid wanneer zij opdrachten maken bij deze vakken.

Doorlopende lijn

Om het rekenbeleid te doen slagen/om een stijgende lijn in de rekenvaardigheid van leerlingen te bewerkstelligen, is het van belang om een doorlopende rekenleerlijn te realiseren. Dat begint met bewustwording van docenten en mondt uit in samenwerking en afstemming binnen en tussen secties.

2.2 Doelstellingen

Om het rekenbeleid te doen slagen is het van belang dat zowel leerlingen als docenten, schoolleiding en ouders zich betrokken voelen.

Wij formuleren dan ook onze doelen op verschillende niveaus:

- ❖ *Leerlingen* hebben de rekenbeheersing die ze nodig hebben om succesvol te zijn in hun (school)vakken/schoolloopbaan en in de maatschappij.
 - wij brengen onze leerlingen minimaal op het vereiste rekenniveau dat bij hun opleiding hoort
 - wij ondernemen gerichte actie om achterstanden weg te werken
 - wij vergroten de rekenvaardigheid van leerlingen bij *alle relevante vakken*
- ❖ *(Vak)docenten* hebben de intentie en het vermogen hun leerlingen de benodigde rekenvaardigheid te helpen ontwikkelen.
 - alle docenten van de relevante vakken zien het vergroten van rekenvaardigheden als hun verantwoordelijkheid
- ❖ *De schoolleiding* stimuleert bij de (vak)docenten de aandacht voor rekenvaardigheid in de (vak)lessen.
 - het stimuleren van rekenvaardigheid is een onderdeel van vakgroepvergaderingen
 - de schoolleiding let op gerichte activiteiten die de rekenvaardigheid vergroten tijdens lesbezoeken
- ❖ *Ouders* kennen het belang van rekenvaardigheid als succesfactor voor de schoolloopbaan van hun kind.
 - wij spreken hierover met ouders in de loopbaan-/ambitiegesprekken

Leerlingen vergroten hun rekenvaardigheden niet alleen in de lessen. Ook tijdens loopbaan- of maatschappelijke stages, het uitvoeren van onderzoek e.d. kunnen zij hun vaardigheden aanscherpen. Wij stimuleren daarom buitenschools leren. Bovendien versterken wij waar het kan de driehoek leerling-school-ouders, die wij in alle opzichten cruciaal vinden in onze leerlingbegeleiding.

2.3 Aanpak

Aansluiting basisonderwijs

Wij hechten veel belang aan een goede aansluiting vanuit de basisschool op het VO. Relevante gegevens die wij vanuit de basisschool ontvangen, voegen wij toe aan het individuele leerlingdossier. Tijdens de warme overdracht wordt er specifieke informatie ingewonnen over leerlingen met een leerachterstand op het gebied van rekenen. Op deze manier proberen wij een duidelijk beeld te krijgen van wat de leerling wel of niet beheerst en op welke wijze er tot dan toe aandacht aan de achterstand besteed is.

Metingen en vervolgactie

Op de locatie Albert Plesmanstraat (mavo/havo/vwo) verzamelen wij informatie via de Cito-volgotoets VO over de kennis en vaardigheden op het gebied van rekenen. In leerjaar 1 nemen wij aan het begin van het schooljaar de 0-toets af en in het voorjaar toets 1. Vervolgens maken de leerlingen in leerjaar 2 en 3 respectievelijk toets 2 en 3. Op de locatie Vlisteweg (vmbo-bb vmbo kb en vmbo-gl) gebruiken wij voor dit doel de toetsen van DIA-taal.

De resultaten op de cito-volgotoets/DIA-rekentoets worden geëvalueerd. De afdelingsleider analyseert met de mentoren de uitslag van de toets. Bij de 0-meting wordt gekeken in hoeverre de plaatsingswijzer in groep 8 en het advies van de basisschool overeenkomen met de uitslag van deze 0-meting. Ook de actuele rapportresultaten worden betrokken bij de analyse.

Leerlingen die op een onderdeel slecht scoren en een laag cijfer staan op het rapport, gaan verplicht naar keuzewerktijd voor wiskunde (locatie AP) of krijgen extra oefenmateriaal (locatie VW).

Bij de meting in het voorjaar overlegt (in alle leerjaren) de coördinator leerlingbegeleiding met de mentor over de resultaten. De mentor neemt contact op met de vakdocent als er actie nodig is op individueel of klasniveau. De docent/sectie heeft ook zelf inzage in het volgsysteem en gebruikt de metingen om de resultaten van zijn klassen te analyseren en zijn onderwijs vorm te geven.

In de bovenbouw gebeurt iets soortgelijks met de Wolf-analyses na de eindexamens. De secties bespreken deze analyse en passen, indien nodig, hun programma/aanpak in de bovenbouwklassen aan.

Begeleiding

Begeleiding van rekenzwakke leerlingen vindt plaats tijdens de vaklessen, tijdens de steunlessen wiskunde (vmbo) en tijdens de keuzewerktijd-uren (mavo-havo-vwo). De mentor kan een bemiddelende rol spelen om een leerling te adviseren naar deze steunlessen te gaan, maar een leerling kan zichzelf ook aanmelden.

In de bovenbouw havo zijn leerlingen die geen wiskunde in hun pakket hebben, verplicht om een rekentoets af te leggen voor het examen. Om zich daarop voor te bereiden, werken zij met een digitaal oefenprogramma. Er zijn keuzewerktijd-rekenlessen waar deze leerlingen zich voor in kunnen schrijven. Ze krijgen dan hulp van een wiskundedocent.

Extra begeleiding op het vmbo

Op de locatie Vlisterveg hebben wij een subsidie Verbetering basisvaardigheden aangevraagd en gekregen. Met deze gelden bieden wij (onder andere) extra ondersteuningslessen aan:

- RT-lessen voor rekenzwakke leerlingen die, individueel of in kleine groepjes, extra getraind worden op het gebied van wiskunde (vaak in combinatie met het remediëren van taalachterstanden).
- Extra lessen wiskunde voor LWOO-leerlingen, om achterstanden op het gebied van wiskunde bij deze leerlingen te verminderen.

Rekenen in de les

Om leerlingen (en docenten) meer duidelijkheid en rust te geven en om de resultaten te verhogen, stemmen de verschillende vakken waar rekenvaardigheden van de leerlingen gevraagd worden de aanpak op elkaar af.

Aanpak van berekeningen

Procentberekeningen, omrekenen naar andere groottes, noteringen: het is verwarrend voor leerlingen als ze dit soort zaken bij de verschillende vakken op verschillende manieren krijgen aangeleerd. Bovendien kost het in totaal meer tijd en kun je zelfs je collega tegenwerken als je een andere aanpak doceert. De docenten van de relevante vakken maken daarom afspraken over de aanpak van berekeningen.

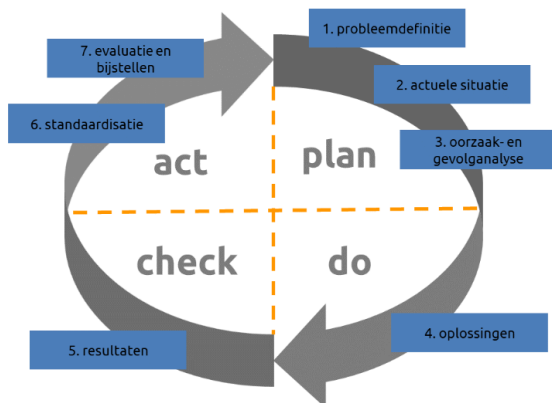
Overzicht van te behandelen stof

De sectie wiskunde maakt een overzicht van de vaardigheden: welk onderwerp wordt wanneer in welk leerjaar behandeld. De docenten van de andere vakken kunnen hierop aansluiten en bij hun uitleg terugvallen op/aanhaken bij hetgeen de leerlingen al geleerd hebben bij wiskunde.

2.4 Monitoring, verantwoording en borging

Wij werken met P-D-C-A cycli in het borgen van ons onderwijs.

PDCA-cyclus

Met de aanpak van rekenbeleid zoals hierboven beschreven, willen wij het niveau van rekenen de komende jaren verder versterken. Om dit rekenbeleid succesvol te laten zijn, streven wij ernaar dat alle docenten van de relevante vakken de aanpak onderschrijven en zichtbaar maken in de onderwijspraktijk. De resultaten op het gebied van rekenvaardigheid worden jaarlijks door de schoolleiding besproken met de relevante secties en waar nodig wordt een plan van aanpak geformuleerd.